

Č. j.: 13197/26/7700-50128-711513

Všechny finanční úřady, včetně Specializovaného finančního úřadu
Odvolací finanční ředitelství

METODICKÝ POKYN

**k postupu správce daně v případě uplynutí lhůty pro stanovení daně a k možnému
prodloužení objektivní desetileté lhůty**

Účinnost	1. 4. 2026
Důvod přijetí	změna správní praxe s ohledem na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu
Oblast úpravy	Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „DŘ“) Zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád) (dále jen „z. č. 82/1998 Sb.“)
Agenda	Lhůta pro stanovení daně
Základní ustanovení	§ 148 odst. 1 DŘ § 148 odst. 2 písm. a) DŘ § 148 odst. 5 DŘ
Předcházející metodické materiály	Metodický pokyn k postupu správce daně v případě uplynutí lhůty pro stanovení daně, č. j. 85183/22/7100-50123-050167 ze dne 13. 2. 2023
Související metodické materiály	Metodický pokyn ke změnám aplikace úroku z daňového odpočtu dle § 254a daňového řádu, ve znění účinném od 1. 1. 2021, č. j. 12515/21/7700-10124-050201 ze dne 19. 2. 2021 Metodický postup k úroku z nesprávně stanovené daně č. j. 57164/25/7700-50123-051418 ze dne 25. 7. 2025
Technické postupy v IS/Úlohy IS ADIS	---
Přílohy	Schémata prekluze
Judikatura, literatura	Usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 2. 2025, č. j. 1 Afs 231/2022-44 (dále též „Usnesení RS“)

	Nález Ústavního soudu ze dne 10. 3. 2011, č. j. I. ÚS 3244/09 (dále jen „Nález ÚS“)
--	---

Anotace:

Tento metodický pokyn upravuje postup správce daně v případech, kdy vyjde najevo, že lhůta pro stanovení daně ve smyslu § 148 odst. 1 až 6 DŘ uplynula v průběhu či před zahájením nalézacího řízení. Zároveň s ohledem na Usnesení RS metodicky upravuje postup správce daně v případě podání dodatečného daňového tvrzení na daň nižší v posledních 12 měsících před uplynutím objektivní desetileté lhůty dle § 148 odst. 5 DŘ¹.

Primární příjemci:

Úřední osoby zabývající se stanovením daně.

Čl. I.**Cíl (účel) metodického pokynu**

1. Usnesení RS změnilo stávající výklad možnosti správce daně přistoupit k vyměření/doměření daně po uplynutí prekluzivní lhůty. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu konstatoval následující:

- **Neskončí-li nalézací řízení pravomocným stanovením daně ve lhůtě dle § 148 DŘ, nelze po uplynutí prekluzivní lhůty daňovému subjektu daň v rámci daňového řízení stanovit.**
- **Lhůta pro stanovení daně dle § 148 odst. 5 DŘ se prodlužuje o 1 rok, pokud v posledních 12 měsících před uplynutím této lhůty došlo k podání dodatečného daňového tvrzení na nižší daň. Správce daně může v této prodloužené lhůtě provádět kontrolní postupy, jenž se nemusí omezovat pouze na důvody, které vedly daňový subjekt k podání dodatečného daňového tvrzení, je však omezen co do výše tvrzené daně, tj. výsledkem daňového řízení nemůže být vyšší daň než je poslední známá daň.**

2. Cílem tohoto metodického pokynu je sjednocení správní praxe finančních úřadů při postupu po uplynutí lhůty pro stanovení daně, v rámci zákonem stanovených podmínek a závěrů vyslovených v Usnesení RS. Současně upravuje postup, kdy je správce daně na základě Usnesení RS oprávněn v prodloužené lhůtě po uplynutí desetileté prekluzivní lhůty činit kroky ke stanovení daně.

3. Procesní postup správce daně se liší podle toho, v jaké fázi řízení/kontrolního postupu došlo ke zjištění, že lhůta pro stanovení daně uplynula.

Čl. II.**Postup správce daně v návaznosti na zjištění uplynutí prekluzivní lhůty**

1. Správce daně vydá rozhodnutí o zastavení vyměřovacího nebo doměřovacího řízení dle § 106 odst. 1 písm. e) DŘ ve vztahu ke konkrétní dani a zdaňovacímu období v následujících případech:

¹ V textu tohoto metodického pokynu byl ponechán ustálený, rozšířeným senátem NSS používaný, pojem desetiletá objektivní lhůta, přestože terminologicky korektně se jedná o posun zastropování lhůty podle § 148 odst. 1 DŘ z 10 na 11 let, resp. možnost prodloužení prekluzivní lhůty za desetiletý strop podle § 148 odst. 5 DŘ.

- a) Zjistí-li, že daňové řízení bylo zahájeno marným uplynutím lhůty stanovené ve výzvě dle § 145 DŘ nebo podáním daňového tvrzení po uplynutí prekluzivní lhůty.
- b) Zjistí-li, že oznámení o zahájení daňové kontroly bylo vydáno v prekluzivní lhůtě, avšak doručeno bylo až po jejím uplynutí.
- c) Zjistí-li, že k uplynutí prekluzivní lhůty došlo v průběhu vyměřovacího či doměřovacího řízení.

2. Správce daně může podat podnět dle § 121 DŘ ve vztahu k rozhodnutím správce daně týkajícím se konkrétní daně za příslušné zdaňovací období v těchto případech:

- a) Zjistí-li, že oznámení o zahájení daňové kontroly bylo vydáno po uplynutí prekluzivní lhůty².
- b) Zjistí-li, že rozhodnutí, z něhož vyplývá poslední známá daň, nabylo právní moci po uplynutí prekluzivní lhůty³.

3. Správce daně vydá rozhodnutí dle § 111 odst. 6 DŘ a dle § 106 odst. 1 písm. e) DŘ ve vztahu ke konkrétní dani a zdaňovacímu období zjistí-li v rámci odvolacího řízení⁴, že lhůta pro stanovení daně uplynula.

4. V případech, kdy rozhodnutí o stanovení daně nabylo právní moci po lhůtě pro stanovení daně a daňovým subjektem byla na základě tohoto rozhodnutí realizována úhrada daně, může daňovému subjektu vzniknout při splnění zákonných podmínek nárok na úrok dle § 254 DŘ.⁵

Čl. III.

Postup správce daně v návaznosti na podání dodatečného daňového tvrzení na nižší daň⁶ v posledních 12 měsících před uplynutím lhůty dle § 148 odst. 5 DŘ

1. Správce daně nebude postupovat dle čl. II. tohoto metodického pokynu z důvodu uplynutí prekluzivní lhůty dle § 148 odst. 5 DŘ v případě, že jsou současně splněny následující podmínky:

- řízení bylo zahájeno podáním dodatečného daňového tvrzení na daň nižší,
- dodatečné daňové tvrzení bylo podáno v posledních 12 měsících před uplynutím desetileté prekluzivní lhůty dle § 148 odst. 5 DŘ a
- dodatečné daňové tvrzení bylo podáno ve lhůtě dle § 148 DŘ.

2. Prodloužená lhůta pro stanovení daně

V případě naplnění podmínek dle čl. III odst. 1 tohoto metodického pokynu se prekluzivní lhůta dle § 148 odst. 5 DŘ prodlužuje o 1 rok. Na takto prodlouženou lhůtu nemají vliv úkony dle § 148 odst. 2 až 4 DŘ, tj. lhůta se nestaví ani neprodlužuje.

3. Omezení kontrolního postupu a výsledku daňového řízení

Správce daně v prodloužené lhůtě je oprávněn provést kontrolní postup za účelem správného stanovení daně, přičemž výsledně stanovená daň nemůže být vyšší než posledně známá

² Současně s tímto podnětem seznámí správce daně vhodným způsobem daňový subjekt s dalším postupem správce daně v zahájeném řízení, např. že nebude vydáno seznámení s dosavadním výsledkem kontrolního zjištění, nebude zaslána zpráva o daňové kontrole, nebude vydáno rozhodnutí o stanovení daně.

³ Ve lhůtě tří let od právní moci rozhodnutí o stanovení daně (§ 122 odst. 3 písm. c) bod 2. DŘ).

⁴ Tento postup se uplatní jak u prvostupňového správce daně, tak u odvolacího orgánu.

⁵ Viz Metodický postup k úroku z nesprávně stanovené daně č.j. 57164/25/7700-50123-051418 ze dne 25. 7. 2025.

⁶ Včetně vyšší daňové ztráty.

stanovená daň (tj. výše doměřené daně se může nacházet v rozmezí od tvrzené daně až maximálně do výše poslední známé stanovené daně).

4. Podání dalšího dodatečného daňového tvrzení po uplynutí lhůty ve smyslu § 148 odst. 5 DŘ

Dojde-li v průběhu prodloužené lhůty dle § 148 odst. 2 písm. a) DŘ, resp. po uplynutí původní desetileté objektivní lhůty, k podání dalšího dodatečného daňového tvrzení, správce daně:

- a) v případě, že řízení, zahájené podáním předchozího dodatečného daňového tvrzení dosud nebylo pravomocně ukončeno, postupuje dle § 145a odst. 1 DŘ,
- b) v případě, že řízení zahájené podáním předchozího dodatečného daňového tvrzení již bylo pravomocně ukončeno, řízení zahájené podáním tohoto dalšího dodatečného daňového tvrzení se zastaví dle § 106 odst. 1 písm. e) DŘ.

5. Daň nebyla pravomocně stanovena

Nedojde-li k pravomocnému stanovení daně do konce prodloužené lhůty, postupuje správce daně dle čl. II. tohoto metodického pokynu.

Čl. IV.

Postup správce daně v návaznosti na zálohu na daňový odpočet a nepravomocně přiznaný nárok na nadměrný odpočet

1. Vypořádání zálohy na daňový odpočet a nepravomocně přiznaného nároku na nadměrný odpočet s ohledem na uplynutí prekluzivní lhůty

Je-li v důsledku uplynutí lhůty pro stanovení daně zastaveno vyměřovací či doměřovací řízení, může se daňový subjekt domáhat kompenzace újmy (např. nevyměřeného nadměrného odpočtu tvrzeného v daňovém přiznání) prostřednictvím z. č. 82/1998 Sb. Současně však nelze opomíjet účel a smysl daňového práva a je třeba pamatovat na to, že postup dle z. č. 82/1998 Sb. by měl nastupovat „až za situace, kdy nelze nápravu sjednat cestou vyčerpání všech procesních prostředků, které zákon poškozenému k ochraně jeho práva poskytuje“ (viz Nález ÚS).

2. Na pozadí změny přístupu ke stanovení daně po uplynutí prekluzivní lhůty dle závěrů Usnesení RS, který však nezahrnuje řešení specifických situací v návaznosti na uplatněný daňový odpočet, bude správce daně postupovat u vyplacených záloh na daňový odpočet, přiznaného a vyplaceného⁷ nadměrného odpočtu v nepravomocném platebním/dodatečném platebním výměru (event. v původně pravomocném rozhodnutí o stanovení daně, které bylo po lhůtě pro stanovení daně zrušeno soudem) a u úroku z daňového odpočtu tak, že tyto peněžité částky nebude od daňového subjektu požadovat, resp. vymáhat nazpět, a tedy:

- Dnem nabytí právní moci rozhodnutí o zastavení řízení dle § 106 odst. 1 písm. e) DŘ se považuje správcem daně vrácená, použitá nebo převedená záloha na daňový odpočet za vypořádanou ve smyslu § 174b odst. 1 DŘ. Správce daně sdělí daňovému subjektu tuto skutečnost v rozhodnutí o zastavení řízení.
- Ke dni nabytí právní moci rozhodnutí o zastavení řízení dle § 106 odst. 1 písm. e) DŘ, příp. ve spojení s § 111 odst. 6 DŘ, dojde k zaúčtování přiznaného a vyplaceného nadměrného odpočtu na ODÚ⁸ daňového subjektu. Správce daně sdělí daňovému subjektu tuto skutečnost v rozhodnutí o zastavení řízení.
- Pokud již došlo k uhrazení (předepsání) úroku dle § 254a DŘ, nebude správce daně požadovat tento úrok zpět, a to ani v případě, kdy daňový subjekt doposud nepožádal o jeho vrácení.

⁷ Příp. převedeného či jiným způsobem vypořádaného ve sféře dispozice daňového subjektu.

⁸ S ohledem na ojedinělost těchto situací bude v ADIS prováděno „ručním“ zásahem.

3. Zdůvodnění postupů dle tohoto článku

Postupy správce daně popsané v tomto článku byly zvoleny při vědomí toho, že je vysoce pravděpodobné a logické, že by rozsah náhrady škody přiznané daňovému subjektu v následném řízení dle z. č. 82/1998 Sb. nepochybně zahrnoval částku, kterou si nárokoval v daňovém tvrzení, resp. byla nepravomocně stanovena jako nadměrný odpočet, či mu již byla vyplacena jako záloha na daňový odpočet. Ačkoli DŘ v tomto směru upravuje v § 251d pouze vztah úroků hrazených správcem daně k náhradě újmy, lze mít za to, že započtení nadměrného odpočtu či zálohy na daňový odpočet na náhradu škody je jednoznačně nutné. V souladu se zásadami procesní ekonomie a principy dobré správy se tak nastoluje stav, který šetří práva daňového subjektu a současně minimalizuje náklady veřejného rozpočtu. Došlo-li již jednou k vyplacení určité (nesporné) částky daně v daňovém řízení, lze předpokládat, že v řízení o náhradě škody by důkazní břemeno daňový subjekt ohledně existence a výše vzniklé škody v tomto rozsahu unesl. Požadoval-li by správce daně vrácení již jednou vyplaceného nezpochybněného nároku, a to včetně úroku z daňového odpočtu, vedl by tento postup k vytvoření administrativní zátěže pro obecné soudy a zasažení právní jistoty na základě již jednou přiznaných práv daňovým subjektům, byť na základě dočasného opatření (zálohy) nebo nepravomocného přiznání určitého nároku.

Čl. V.

Přechodná a zrušovací ustanovení

1. V případě platebních výměrů⁹, kterými byla vyměřena/doměřena v souladu s tvrzením daňového subjektu (§ 140 odst. 1 DŘ) poslední známá daň, vydaných po uplynutí lhůty pro stanovení daně **předě dnem zveřejnění Usnesení RS, tj. před 5. 2. 2025**, a doposud nepřiznaného úroku dle **§ 253a DŘ**, správce daně zachová přístup odpovídající aplikační praxi zavedené v okamžiku jejich vydání, tzn. přizná příslušný úrok. Platební výměry takto vyměřené/doměřené daně vydané před 5. 2. 2025 nebudou z podnětu správce daně přezkoumávány.

2. Ruší se Metodický pokyn k postupu správce daně v případě uplynutí lhůty pro stanovení daně č. j. 85183/22/7100-50123-050167 ze dne 13. 2. 2023.

Mgr. Michal Polák, MBA
ředitel sekce

Příloha

Schémata situací

Na vědomí

Odboru 32 – Daňová legislativa Ministerstva financí

Odboru 39 – Správní činnosti Ministerstva financí

Generálnímu ředitelství cel

Sekci kontroly a analýzy rizik Generálního finančního ředitelství

Sekci informatiky Generálního finančního ředitelství

Sekci metodiky daní Generálního finančního ředitelství

---

⁹ Označovaných v předchozí metodické úpravě jako „konkludentní“.

Odboru majetkových daní, oceňování a ostatních agend Generálního finančního ředitelství
Odboru evidence a vymáhání daní Generálního finančního ředitelství
Odboru dotací a ostatních agend Generálního finančního ředitelství
Oddělení daňového procesu I Generálního finančního ředitelství
Oddělení právně-analytickému Generálního finančního ředitelství
Oddělení náhrad škod Generálního finančního ředitelství